

KRÓTKOPOWĚSĆE

Wutoru započnu twarić
Pančicy-Kukow. Statnu dróhu S 100 w Pančicach-Kukowje započnu přichodnu wutoru, 2. meje, wutwarjeć, zdželi krajny zarjad za dróhotwar a wobchad. Runočasnje nastanje nowy most nad Klósterskej wodu. W tym zwisku maja so wodowody, milinowody, wopłóckowe kanale a dalše nošerje medijow přepoložić. Džěta maja hač do lěca 2018 trać. Tak dolho budže S 100 dospólnje zawrjena.

Namołwja k demonstraciji
Drježdžany. Předsyda sakskeje SPD, hospodarski minister Martin Dulig, namołwja ludźi so 1. meje na zarjadowanjach džělarnistwow wobdželić. Za lěpše džělowe wuměňjenja dyrjběli socialdemokraća a džělarnistwa za samsny postonk čahnyć, rjekny wón w Drježdžanach. Zdobom sej wot předewzačow žada, wjace na dobro džělatawch činić.

Němska rěč prašana
Praha. Čěskim předewzačam, kotrež na polu firmowych poslužbow skutkuja, pobrachuje něhdže tysac přistajenych z dobrymi němskorěčnymi znajomosćemi. Hladajo na njedostatk rěčne kwalifikowanych mocow na čěskich džělowych wikach pytaja zajimcow mjeztym tež w Němskej. Wosebje młodym absolwentam uniwersitow je tole šansa, džělutowo karjeru bjez praksy započec.

Heppner dale w trikoće Budissy
Budyšin. Tobias Heppner wostanje dalše lěto hrajer regionalneho koparskeho ligista Budissy Budyšin. Na to staj so 23lětny škitar, kiž bě w lěće 2015 wot Dynama Drježdžany do Budyšina přišoł, a wjednistwo Budissy dojednaloj. Heppner je w sezonje 2016/2017 dotal w 29 partijach zasadeny był a jedne wrota třělił.

Budissa w němskim finalu
Wolfsburg. Sobotu a njedzělu wuhraja we Wolfsburgu finale koparskeho wubědžowanja Volkswagen Junior Masters. Kónčne koło w starobnymaj klasomaj D a C je stajnje wosom cytkow docpěto, mjez nimi tež młodžina D Budissy Budyšin. Wona hraje w předkole přeciw VFL Bochumej, TSV Niendorfej a TuS Koblenzej. Finale budže w Volkswagen-arenje.

w nocy: 4 do 5 °C **rano:** 4 do 8 °C
připoldnju: 8 do 9 °C **wječor:** 4 do 9 °C

Dalnobusowe předewzaće FlixBus nima wot wčerawšeho jenož Lubij a Žitawu jako dalšej zastanišći swojeje syće w Hornjej Łužicy, ale ma tež z Budyšina atraktiwne nowe direktne zwiski. Tajke su do Gryfowa Ślaského, Jelenjeje Góry, Bolkowa a Wróclawja w Pólskej kaž tež do Libereca, Mladeje Boleslavy a Prahi w Čěskej. Mjenowane čěske městna tež z Choćebuza direktnje docpěwaš. Kaž předewzaće zdželi, je jako přeni dalnobusowy poskićer pola Google Maps integrowany. Foto: SN/Maćij Bulank

Nowa serbska kapała hudźi

W Budyskim Kamjentnym domje wjesela so na jutřiše zarjadowanje

Budyšin (SN/mwe). „Lit the house with Serbska murja“ rěka zabawny wječor, na kotryž su němscy a serbscy młodostni jutře, sobotu, do Budyskeho Kamjentneho domu přeproseni. Zarjadowanje organizuje 18lětny šuler Serbskeho gymnazija Budyšin Till Blania hromadže ze Serbskej murju. To je skupina młodostnych 10. do 12. lětnika wokoło Petra Džislawka, kotraž so za naložowanje serbskeje rěče, pěstowanje našich tradicijow a němsko-serbske přecelstwo zasadza. Kaž praja, chcedža dorosacy wosebje „serbsku swjećensku kulturu“ rozšěrjeć. Wo tym a dalšich idejach Serbskeje murje publikum jutře tež wjace zhoni.

Wězo steji na hejsowanju hudźba, mjez druhim serbska, w srjedzišću. K tej přiležnosći nasta nowa serbska kapała. To je projektowa band, kotruž młody student wučerstwa, Syman Hejduška z Hórkow, hač do jutřišeho koncerta nawjeduje. Po tym nadawk zloža a so swojskemu hudźenju jako bubnar wěnuje. Našemu wječornikaj wón praji, zo dožiwimy nowu serbsku skupinu w stilu rejankeje a zabawneje hudźby. Tak hraja a spěwaja jutře Dawid Wowčer, Milena Wowčerjec, Sophie Hejduškec, Fabian Neter, Syman Šćapan a Janek Süß covery serbskich, němskich a jendželskich štučkow. „Mój nadawk je a bē, za hudźbnikami pytać. Po mojim mēnjenju serbska młodžina přemało zhromadnje hudźi. Chcych to na tym polu trošku spěchowac a sym mjenowanu wobsadku jako band zesta-jił“, Hórcan projekt wopisuje. Nimo hudźby steješe při tym za njeho w srjedzišću, planowac a přewjesć přenje próby. „Zaměr bē, skičić hudźbnikam hnydom wěsty hudźbnokwalitatiwny a hudźbnoorganizatoriski zakład, dokelž je start hewak druhy jara čežki.“ K tomu słuša nimo samostatneho organizowa-

nja wustupa, zo zhromadne zwučowanja planuja a přewjeduja. „Maja-li druzi młodostni lóšt na zhromadnym hudźenju, abo eksistuja-li hižo nowe kapały abo druhe hudźbne cytki, kotrež pytaja podpěru při nawodze a při starće do hudźbneho žiwjenja, to rady pomham“, so Syman Hejduška za serbsku hudźbu hori.

Torsten Wiegel, jednaćel Budyskeho Kamjentneho domu, jara wita, zo su sej Serbska murja a dalši sociokulturne srjedzišće za samostatnje organizowane zarjadowanje wupytali. „Skićimy infrastrukturu, kotraž runje tajke něšto zmōžnja“, wón mēni. Wiegel so wjeseli, „zo młodostni sami zabawne a druhe wječorki iniciěruja“. To rěka, zo tež serbscy młodostni časčišo do Budyskeho Kamjentneho přichadžeja. Byrnjež dom po předpisach wotnajec dyrjběli, su kondicije za młodych zarjadowarjow přihódne.

ROZMYSLOWANE

Za rozrisanjom zaměrnje pytać

■ Milenka Rječyna

Nowelěrowany sakski šulski zakonj je wobzamknjeny a ma so wot noweho šulskeho lěta krok po kroku zwoprawdjeć. Zo njehodža so hnydom wšitke kaznje přesadzić, zwisuje mjez druhim z pobrachowacymi wučerjemi, na přikład nastupajo rjadowanje inkluzije. Wuwučowanje šulerjow z wosebitej pedagogiskej potrebu ma hakle 1. awgusta 2018 plaćić. Potom změja wšitke regularne šule, tež serbske, winowatosć, so šulerjam z wosebitej potrebu pedagogiskeho spěchowanja wěnowac. Přiwšěm móža džěci a młodostni z teje potrebu regularne abo tež dale spěchowanske šule wopytać. Rozsudzić maja to starši. Zawěsće je w tym padže mjez wučerjemi a staršimi hišće wjac prašenjow hač wotmołwow. Mamy so na přikład prašec, kak ma so zastaranje z wučerjemi pod tuchwilnymi wobstejnoscemi rjadowac. Sakska chce zasadzić za tule naprawu kōžde lěto sto přidatnych wučerjow. Tola zwotkel jich brać, wosebje serbskich z wukubłanjom, trěbnym za zastaranje džěci a młodostnych, kotřiž maja so wosebje spěchowac. Wšako tež tajcy šulerjo serbsce rěča. Z tejele přičiny je derje, zo so zakonj po scho-dženkach zwoprawdža.

Dalše twarnišće su a wostanu šule w swobodnym nošerstwje. Sakska bē jim loni po napjatyh wojowanjach lěpše wuměňjenja zmōžniła. Poměr ke kubłanišćam w statnym nošerstwje pak njeje přiwšěm wuwaženy. Tež tale tema Serbow zaběra. Wšako njeje diskusija wo wutworjenju šule w swobodnym nošerstwje ženje woněmiła, skerje je so po lětach do wědomja nawróciła. Na wobzoru mamy aktualny zjaw, zo snano wot noweho šulskeho lěta přenje džěci z Njebjelčanskeje gmejny, kotrež bychu hort Worklečanskeje zakładnej šuli wopytali, w Njebjelčicach dohladuja. Tuchwilu jedna gmejna ze wšelakimi partnerami, mjez druhim z młodžinskim zarjadom a nošerjom, Křescansko-socialnym kubłanskim skutkom jako nošerjom pěstowarnje, hač, kak a hdy so džěci tam zaměstnja. Hač budu hortowe džěci potom zakład za založenje šule w swobodnym nošerstwje? Tole ma přichod pokazać! Bjezděwěla cyłe po přikładze noweho šulskeho zakonja – krok po kroku.

W interneće serbsčinu wuknyć

Samowuknjenski program „Serbsčinu online wuknyć“ (SOL) je wotnětka w interneće pod www.sprachkurs.sorbischlernen.de aktiwny. Založba za serbski lud bē džensa dopołdnja na předstajenje projekta přeprosyła.

Budyšin (SN/MiR). Direktor Založby za serbski lud Jan Budar witaše na žurlu Budyskeho Serbskeho domu člonow založboweje rady, politikarjow, nawodow serbskich institucijow a towarstwow kaž tež zastupjerja sakskeho ministerstwa za kultus a dalšich zajimcow. „Trjebamy digitalizaciju serbskeho słowa, zo by rěč wšudže a zajimcam wšitkich generacijow přistupna byla.“ Tole potwjerdžichu postrowne słowa spólnomóćneho zwjazkowneho knježerstwa za prašenja wysydlencow a narodnych mjejšin Hartmuta Koschyka (CSU), kotrež přednjese Judith Waldžic, nawodnica mjejšinoweho sekretariata w Berlinje. Antje Neuhoff z Drježdžanskeje techniskeje uniwersity mjenowaše mnohich na projekće wobdželenych, mjez kotrymiž su wjacori Serbja. Jeje koleginja dr. Karin Schöne nowy internetny poskitk na to nadrobne před-

staji. Wona rozjasni, zo ma so program SOL přichodnje tež jendželsce prezentowac. „Chcemy tež zajimcow z dalšich krajow za nawuknjenje serbsčiny narěc.“

Zamołwita za naložowanje serbsčiny w nowych medijach w založbje Maria Untchowa přeprosy na diskusiju. Z njeje wuchadžeše, zo ma SOL wulki potencial. Wuknjenski program wusměrja so wosebje na dorosćenych, kotřiž nimaja serbskorěčne zakłady. Internetna prezentacija pak wuwabi spontane wuprajenja přítomnych, zo budže SOL zajimawy dorosćenym, młodostnym a džěćom. K tomu přinošuja wosebje dobra struktura natwara internetneho poskitka, mnohostronse wobjednanwane temy a wabjace ilustracije. Zdobom přewědžeja teksty, dialogi a móžnosć rěčneho wupruwanja. Wosebity přidawk su myta za dobry wukon, kaž informacije wo serbskich wumělcach abo hudźba.

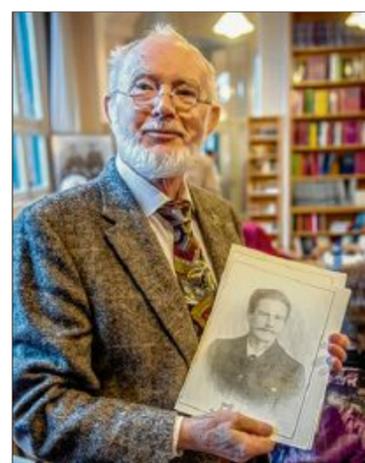
Poskitk startuje džensa ze schodženkam A1, zarjadowacym so do zhromadneho europskeho referencneho ramika (GER) za rěče. Hač do kónca lěta 2018 maja schodženki A2, B1 a B2 dispoziciji być, tež za delnjoserbsčinu.

„Złoty serbski raj“ Fryca Rochi předstajili

Budyšin (SN/CoR). Wotmēnjawy delnjohornjoserbski wječor dožiwja wčera wjace hač 20 zajimcow w Budyskej Smolerjec kniharni. W srjedzišću steješe Fryco Rocha (1863–1942), kiž słuša z wjace hač 500 poetiskimi twórbami hromadže z Matom Kosykom a Minu Witkojc ke klasiskej trójce delnjoserbskeje literatury. Přeprosyła bē sej nawodnica kniharnje Annett Šoľić tak tež trójku z Delnjeje Łužicy; a Pěťs Janaš, Marja Elikowska-Winklerowa a Katrin Urbanscyňa zblížichu přítomnym z poradženym literarnohudźbnym programom kulturneho prócowarja kejšorskeho a Weimarskeho časa.

Zakład toho tworješe lěta 2015 w Ludowym nakładnistwje Domowina wuša, nimale 500 stron woprijaca serbsko-němskorěčna kniha „A pó zemi libju te strusacki“, kotruž bē Pěťs Janaš zhromadnje ze znajerjom delnjoserbskeje literatury prof. dr. Rolandom Martijom wudał. „Wjeselu so, zo sym po 25 lětach zaso w Budyšinje“, wuzběhny Janaš, kiž bē wjele lět jako docent na tudyšim Serbskim wučerskim wustawje skutkował. Tak je nětko připosucharjam tež žiwjenski puć wučerja-poeta Fryca Rochi

hornjoserbsce předstajil. Zakładny techniski grat lyrikarja – metrika – bē młody muž hižo na wučerskim seminarje w Starej Darbni nawuknył. A kak derje ju wobknježeše, wo tym móžeše so publi-

Pěťs Janaš je wčera Hornjoserbam basnika-wučerja Fryca Rochu zblížil. Foto: SN/Maćij Bulank

kum wčera z mnohimi basnjemi a spěwami přewědčić. Lubosć k serbskej domiznje hraješe při tym wulku rólu. Jako wučer skutkowaše Rocha wosebje w Gołkojcach a Turjeju, hdžež měješe po slowach Janaša „najbožowniši a zdobom najčeši čas žiwjenja“. Jako 40lětny založi tam swojbu a sta so z nanom troch džěci. Narodny duch časa počezowaše zahorjenemu Serbje w šuli němskeho kejšorstwa wučerstwo. Swoj „złoty serbski raj“ pytaše tež w „byrgarskej zhromadnosći“. Bē člon a wjele lět městopředsyda Mašicy Serbskeje a sobuzaložer Domowiny. Časy pak so přiwótrichu. Hač do 1933 skutkowaše jako redaktor Bramborskeho Serbskeho Casnika. Zo je so jako tajki nationalsocialistam přiměrał, wubudži tež w minjenych lětach hišće zjawne diskusije. Za „njeznjesliw“ měješe to jeho wnučk Pěťr Rocha w liscě 2014 Pěťšej Janašej. Fryco Rocha rezignowaše a je so na kóncu žiwjenja za serbskeho žiwjenja wróćo sčahnył. Swojbný row je w Choćebuzu. – Hosćo Smolerjec kniharnje dóstachu wčera nimo rjaneho wječora hišće derje wuhotowane informaciske to-pješko wo Frycu Roše sobu na dompuć.